

M i r a n K a č i č

87. DIVERZANTSKI VOD IZ LAŠKEGA V OGNJU OSAMOSVOJITVE

2026

Zapis CIP

Kataložni zapis o publikaciji (CIP) pripravili v
Narodni in univerzitetni knjižnici v Ljubljani

[COBISS.SI-ID 280062723](http://www.zasavje.zvvs.si/)

ISBN 978-961-07-3378-2 (PDF)

Način dostopa (URL): <http://www.zasavje.zvvs.si/>

M i r a n K a č i č

87. DIVERZANTSKI VOD IZ LAŠKEGA V OGNJU OSAMOSVOJITVE

*Pozabljena resnica o bliskovitem zavzetju skladišča
minsko eksplozivnih sredstev JLA v Pečovniku pri Celju*

Na svetlo dano leta 2026, ob 35. obletnici dogodka

»Ne z besedo puhlo, ki v ustih mine,

z deli kažemo ljubežen do domovine.«

(Ljudski pregovor)

*»V noči na 29. 6. je 87. diverzantski vod Laško po
bliskoviti akciji in s samo nekaj strelji zavzel skladišče
minsko eksplozivnih sredstev JLA v Pečovniku pri
Celju. Pri tem se je predalo devet vojakov in dva
podčastnika.«*

Citat iz publikacije: »Strnjen pregled aktivnosti TO v Zasavju v času
priprav in osamosvojitve RS«, ki jo je napisal poveljnik 87.
območnega štaba TO Trbovlje, major Matjaž Piškur⁺.

UVODNA MISEL – RESNICA O PEČOVNIKU 1991

Zgodovina ni le tisto, kar je zapisano v uradnih poročilih visokih štabov. Prava zgodovina se piše na terenu, v blatu, v negotovosti noči in v trenutkih, ko se posameznik odloči izpostaviti svoje življenje za svobodo domovine.

Tistega junijskega dne leta 1991 je 87. diverzantski vod TO Laško dobil povelje za zavzetje skladišča minsko eksplozivnih sredstev JLA v Pečovniku pri Celju, ki ga je nemudoma izpolnil v bliskoviti akciji in s samo nekaj streli, brez žrtev na obeh straneh.

Desetletja so se o zavzetju tega skladišča pojavljali pomanjkljivi, celo napačni podatki. Zavzetje so pripisovali enotam, ki jih tam ni bilo, in strukturam, ki s samo izvedbo niso imele neposredne povezave.

Dogodek se omenja le malokje; če pa se že, navadno v napačni luči.

Tudi bojni spominski znak »Pečovnik 1991« je bil odrejen šele leta 2006, kot eden zadnjih v vrsti

(Sklep o podelitvi priznanj Ministrstva za obrambo RS, št. 094-8/2006-277 z dne 16. 10. 2006; objavljeno v glasilu Slovenska vojska, št. 261, november 2006, stran 15; državno potrjen z objavo v Uradnem listu RS, št. 111/2006).

Ker je skladišče Pečovnik geografsko in upravno umeščeno v občino Celje, zasluge kar pogosto napačno pripisujejo tamkajšnjim enotam, vendar zgodovinska dejstva govorijo drugače.

Akcijo je izvedel 87. diverzantski vod iz Laškega, ki pa v času osamosvojitvene vojne ni bil podrejen celjskemu, temveč **87. Območnemu štabu TO Trbovlje**.

Ta organizacijska pripadnost je bila v kasnejših zapisih večkrat prezrta ali napačno navedena, kar je še dodatno prispevalo k temu, da so udeleženci na uradno priznanje čakali več kot petnajst let.

Čas je, da to krivico popravimo.

Ta publikacija ni le suhoparen zapis dogodkov. Je pričevanje o bliskoviti, drzni in edini ofenzivni akciji TO na Celjskem, ki so jo izvedli pripadniki 87. diverzantskega voda iz Laškega.

Pod vodstvom poveljnika 87. diverzantskega voda in pod okriljem 87. območnega štaba TO Trbovlje, so ti možje dokazali, kaj pomenita vojaška profesionalnost in neizmeren pogum.

Ko so v okrilju večernega mraka nenadoma odjeknili opozorilni rafali in ko je nasprotna stran v trenutku presenečenja spoznala, da nima opravka z amaterji, se je zgodil tisti prelomni trenutek – predaja brez prelite krvi.

Bliskovito izpeljana in skrbno načrtovana vojaška akcija, odločnost pogajalca pri sprejemu predaje ter jasna namera diverzantov so dosegli to, česar si marsikateri višji poveljnik ni upal niti zamisliti.

To zapisujemo, ko je velika večina udeležencev akcije še med nami. Zapisujemo zato, ker resnica ne sme utoniti v birokratski pozabi.

Ob soglasju vseh so udeleženci navedeni s pravim imenom in priimkom.

Avtentični zapis dogodka je namenjen tudi temu, da lokalni miti ne bi preglasili dejstva o akciji 87. diverzantskega voda TO Laško leta 1991 v Pečovniku pri Celju. S tem, da so dejstvom, ki so

nujna za ohranitev verodostojne zgodovine brez političnih ali veteranskih prilagajanj, dodane tudi nekatere podrobnosti, ki jih uradni arhivi pogosto izpustijo ali napačno interpretirajo. Ta potrjujejo, da je Pečovnik ena najčistejših zmag TO, kjer sta odločnost in humanost preprečili katastrofo.

To je zgodba o Laščanih s širšega območja takratne občine Laško ter Zasavcih, ki so v odločilnem trenutku stopili skupaj in v Pečovniku spisali eno najsvetlejših poglavij slovenske osamosvojitve.

Naj ta zapis v imenu neposrednih udeležencev akcije ostane trajen spomin na hrabrost in opomin vsem nam, da resnico dolgujemo tistim, ki so zanjo tvegali vse.

DIVERZANTSKI VOD

87. diverzantski vod Laško je bila samostojna enota Teritorialne obrambe Republike Slovenije (TO). Sestavljali so ga štirje oddelki po pet članov s poveljniki oddelkov na čelu (diverzantske skupine), bolničar in poveljnik voda – skupaj dva in dvajset članov. Po reorganizaciji TO v aprilu in maju 1991 je vod spadal pod neposredno poveljstvo 87. območnega štaba TO (ObmŠTO) Trbovlje.

Člani enote smo bili vojaški obvezniki z območja takratne občine Laško, to je s širšega območja Laškega, Radeč in Rimskih Toplic, vojaško usposobljeni med služenjem obveznega vojaškega roka v Jugoslovanski ljudski armadi (JLA), ki smo bili razporejeni v enote TO. Te so bile kot pomožna udarna sila JLA organizirane na republiških nivojih, tako da je TO po razglasitvi samostojnosti in neodvisnosti Republike Slovenije leta 1991 dejansko postala Slovenska vojska.

Pripadniki enote smo se ob vpoklicu po razglasitvi neodvisnosti in samostojnosti zbrali v polnem številu na lokaciji, kjer smo imeli skrito

oborožitev, na razpolago pa smo imeli tudi eksploziv, ki je bil shranjen v Rudniku Laško.

To je bilo orožje TO z območij, kjer ni bilo predano v hrambo JLA, in orožje TO, ki je bilo skrivaj vzeto iz skladišč JLA.

O lokaciji oborožitve me je seznanil član ObmŠTO Trbovlje ob vpoklicu, ki je bil izveden osebno. Tedaj me je tudi seznanil z novo organiziranostjo TO in poveljstvom, mi dal kontaktne podatke ter mi predal nove slovenske oznake TO. Z njimi smo takoj z velikim ponosom zamenjali dotedanje.

Orožje je bilo presenetljivo shranjeno v opuščeni baraki na območju tovarne Dekorativna (Volna) v Laškem, tik ob cesti na Šmihel, v njeni bližini sta bila takrat tudi zbirališče in baza naše enote.

Spali smo na tleh, v spalnih vrečah med orožjem in opremo.

Za potrebe prevoza smo samoiniciativno aktivirali lastne avtomobile in VW kombi, ki smo ga mobilizirali na Komunali Laško.

Najprej smo se prehranjevali pri lokalnem gostincu, kar pa se ni obneslo, zato se je na zahtevo našega bolničarja mobiliziral kuhar, ki je samo za nas odlično kuhal v kuhinji Dekorativne.

Komunikacija s poveljstvom je potekala prek člana ObmŠTO Trbovlje in prek javnega telefonskega omrežja ter osebno.

Od občanov smo bili deležni prisrčne podpore ob vseh priložnostih, tako z informacijami, postrežbo ter na primer pri brezplačnem popravilu vozila ... in sladoledu pri lokalnem slaščičarju.

Piva, razen od občanov, nismo bili deležni, nas je pa nekaj mesecev kasneje, skupaj s Protidiverzantskim vodom TO Laško, pogostila Pivovarna Laško.

Ključavničar, samostojni podjetnik iz sosesčine, nam je mojstrsko zavaril polomljeni sedež Lade Niva, s tem, da je vljudno zahteval le predhodno odstranitev ročnih bomb iz vozila.

Kmalu po vpoklicu enote so se vodu z odobritvijo poveljstva pridružili trije prostovoljci,

dva neposredno pred opisano akcijo, ki so bili razporejeni po oddelkih. Dodeljen nam je bil tudi član ObmŠTO, sicer sanitetni častnik, ki je bil zadolžen za logistiko.

Eden naših pripadnikov, ki je vsak trenutek odmora izkoristil za študij matematike, je dobil takoj naziv »študent«, po akciji, opisani v nadaljevanju, pa sta dobila posebna naziva še dva, »narodni heroj« in »štarter«, vse v šali in z dobrim namenom. Po nadaljevanju branja za zadnja dva ne bo težko ugotoviti, kdo sta to, »študent« pa je bil Sebastijan.

Enota je bila v tistem času angažirana predvsem pri pripravah na preprečitev pričakovanega prihoda okrepitev JLA z južne smeri – iz smeri Radeč in Zidanega Mosta prek Laškega v Celje – ter pri izvidniških nalogah.

Najpomembnejši dogodek pa vsekakor predstavlja zavzetje skladišča minsko eksplozivnih sredstev JLA v Pečovniku pri Celju. Po besedah takratnega poveljnika ObmŠTO Trbovlje je bila to edinstvena in edina prava ofenzivna akcija Teritorialne obrambe na Celjskem.

*Pripadniki enote in sodelujoči ob podelitvi spominskega bojnega znaka
»Pečovnik 91«, dne 12. 5. 2007.*

(Od leve proti desni)

Foto: Jožef Krajnc

Prva vrsta (čepijo):

Vinko Salobir, Rudi Ferme⁺, Sebastijan Vute, Ivan Klepej, Marjan Lapornik, Nevenka Turnšek – žena Matjaža Turnška, Cvetko Uranjek⁺, Ivan Deželak.

Druga vrsta:

Zvonimir Škorja – prostovoljec, Branko Zalokar, Anton Jakopič, Božo Majcen – ObmŠTO, Miran Kačič, Franc Nemec, Jožef Senica, Gabrijel Ulaga, Franc Šustar in Viktor Laznik – oba ObmŠTO.

Tretja vrsta:

Zdenko Mlakar – prostovoljec, Bojan Ivšek, Srečko Sevšek⁺, Vido Romih – prostovoljec, Ivan Dušak, Franc Planko, Silvester Brumec, Ciril Dimec.

Manjkajo:

Matjaž Privšek, Marjan Lipovšek, Matjaž Kovačič – ObmŠTO.

POVELJE IN PREMİK

... »Izvršite premik enote na lokacijo skladišča minsko eksplozivnih sredstev JLA v Pečovniku pri Celju, pridobite ustrezne podatke in skladišče zavzemite, če se le da, še danes« ...

Tako se je glasilo bistvo povelja poveljnika ObmŠTO Trbovlje Matjaža Piškurja⁺, ki sem ga kot poveljnik 87. diverzantskega voda TO Laško prejel tistega dne popoldne. Prinesel mi ga je član OŠTO Trbovlje, ki je dejal, da se bo enoti pridružil član ObmŠTO Trbovlje Božo Majcen kot spremljevalec in potencialni pogajalec, in da je že na poti.

Takoj sem sklical poveljnike oddelkov, jih seznanil s poveljem in odredil pripravo ekipe ter opreme.

Analizirali smo situacijo, pri čemer je bilo zelo koristno, da poveljnik oddelka Ivan Dušak, ki je doma nad Pečovnikom, območje do potankosti pozna, zelo dobro pa pozna tudi območje vojaških objektov ter njihovo razporeditev.

Opisal nam je območje skladišča, ki je bilo veliko približno 4 ha in je bilo v grapi Gabrovka sredi strnjene gozda v predelu Pečovnika pri Celju. V celoti je bilo ograjeno z visoko bodečo žično ograjo, z glavnim cestnim dostopom s spodnje celjske strani do skladiščnih objektov in dostopom z iste smeri po ločeni makadamski poti do bivalnega dela kompleksa (stražarnica), kjer naj bi bili nameščeni vojaki.

Glede na opisano stanje in našo formacijo smo ugotovili, da lahko objekt osvojimo le s presenečenjem in nenadnim vdorom ter zajetjem poveljnika skupaj z glavnino posadke, ko bo ta v poslopju (stražarnici). Podrobni načrt pa bomo prejeli na kraju samem, za kar moramo čim prej in neopazno priti v neposredno bližino objekta, po možnosti še po svetlem.

Najprej smo se sicer poigravali z mislijo, da bi enostavno z Lado Nivo in VW kombijem po makadamski cesti pripeljali do vhodne rampe ter brez postanka z vozili nenadno in silovito prek nje vdrli do bližnjega objekta, kjer so bili nameščeni vojaki ter jih presenetili in zajeli.

Po tehtnem premisleku ob dejstvu, da nam komanda pošilja pogajalca, smo to drzno misel opustili in sklenili, da se bomo odpravili do domačije Dušak. Od tam se bomo poskušali od zgoraj neopazno približati vojaškemu objektu, potem pa se bomo glede na okoliščine odločili za izvedbo akcije.

V mislih sem podoživljal podobne akcije, ki smo jih teatralno uprizarjali med usposabljanjem v JLA in so praviloma temeljile na elementu presenečenja. Diverzante so nas tako učili: »Tiho, neopazno, nenadno, odločno in silovito ... nato pa pobegni, kakor veš in znaš.« Zavedel sem se, da gre tokrat zares – da ne gre le za diverzijo, temveč za zavzetje pomembnega vojaškega objekta, o čigar vojaškem potencialu nismo vedeli ničesar.

Trdno sem se odločil, da kot poveljnik enote na prvo mesto postavim življenja podrejenih. Hkrati sem čutil neomajno odgovornost do izvedbe prejetega povelja, zato sem iskal pot, kako nalogo opraviti brezhibno, a z najmanjšim možnim tveganjem. Akcijo bomo izvedli na način, ki bo obvaroval naša življenja in, če bo le mogoče, tudi nasprotnikova.

Prepričan sem bil, da zmoremo.

Bil je jasen dan, okoli polne lune, obetala se je jasna noč ...

Odločili smo se, da se takoj po izvršeni pripravi z razpoložljivimi vozili odpravimo prek Jagoč in Brstnika do Zg. Rifengozda, od tu naprej pa po gozdni poti do domačije Ivana Dušaka. Od tam se bomo peš neopazno premaknili v neposredno bližino vojaškega objekta.

Ivan nam je tudi povedal, da je gozdna pot prevozna le s traktorjem, za silo pa tudi z mojo Lado Nivo in »njegovo« Škodo, kot je samozavestno dejal.

Medtem ko je ekipa pripravljala orožje in opremo, sem odšel domov po svojo ostrostrelsko puško standardnega vojaškega kalibra. Ženi ni bilo treba razlagati, za kaj gre; že prej sem ji povedal, da pridem ponjo, če bo šlo zares. Občutkov in morebitnih kasnejših posledic se ne da opisati z besedami. Z ostrostrelsko puško je razpolagal tudi prostovoljec, ki jo je prinesel s seboj, ko se je pridružil enoti.

Ko sem se vrnil v enoto, je tja že prispel napovedani pogajalec iz ObmŠTO Trbovlje, Božo Majcen. Nosil je novo uniformo TO s činom poročnika, ki smo jo takrat prvič videli v živo. Prinesel je megafon, prenosno radijsko postajo in nekaj dodatnih ročnih bomb.

Moram priznati, da mi pogled na megafon ni bil najbolj všeč, Božo pa je s svojo pojavo in načinom komuniciranja takoj pridobil naše zaupanje; začel sem verjeti, da ga lahko uspešno vključimo v koncept akcije. Kot se je pozneje izkazalo je pomembno prispeval k sprejetim odločitvam, še posebej pa k morali. Čeprav smo bili skupaj samo tisti večer, je po dogodku postal neločljiv del naše enote.

Seznanil sem ga z okvirnim načrtom, nato pa sva skupaj določila njegovo vlogo in vključila uporabo megafona, ki ga je prevzel sanitetni častnik Matjaž Kovačič (član ObmŠTO).

Po zboru enote ter izdaji ukaza za premik smo se odpravili mimo hotela Hum, kjer nas je s pivom v roki in na videz s posmehom pozdravila peščica Laščanov. Nekateri so očitno že imeli pripravljene kovčke za oddih v Avstriji. Prek

mostu in starega mestnega jedra smo se odpeljali proti Jagočam, saj tedaj še ni bilo mostu prek Savinje v Debru, pa mimo slaščičarne, kjer si tokrat nismo utegnili privoščiti sladoleda, naprej proti Brstniku, Zg. Rifengozdu in domačiji Dušak.

Iz Laškega smo se odpeljali okoli šeste ure popoldne.

Po približno desetih kilometrih vožnje po lokalni cesti smo prek Jagoč in Brstnika prispeli v Zg. Rifengozd do domačije Cerovšek, kjer smo pustili ostala vozila in se z dvema vožnjama z mojo Lado Nivo in eno vožnjo z Ivanovo Škodo po gozdni poti premestili na domačijo Dušak, kjer smo bili deležni toplega sprejema.

Z Lado Nivo, z vključenim reduktorjem in blokiranim diferencialom, se nas je v prvi vožnji peljalo štirinajst, res pa je, da nismo bili vsi v njej, kar nekaj jih je bilo tudi na njej.

Zbrali smo se pri domačiji Dušakovih, ki leži na grebenu med Rifengozdom in Pečovnikom.

Izmenjali smo si poglede ter občutke, ki so odražali zbranost in odločnost, pa tudi prisotnost strahu.

Vsak, ki bi sam ocenil, da ni sposoben sodelovati, je imel možnost odstopiti brez slabe vesti.

Nihče se ni zlomil.

Zavest in odgovornost sta prevladala nad občutkom strahu, misli so bile usmerjene le še na izvršitev naloge, telo pa je kljub temu spreletaval čuden občutek, nekakšen notranji nemir ob zavedanju, da gre tokrat zares.

Do nasprotne strani ni bilo čutiti niti najmanjšega sovraštva; prevladovalo je ogorčenje nad grožnjami in dejanji posameznikov iz vrst JLA, predvsem iz njenega vrha.

Po krajšem postanku in končni pripravi smo se pod vodstvom poveljnika oddelka Ivana Dušaka v raztegnjeni koloni in polni pripravljenosti po gozdu odpravili proti skladišču JLA Pečovnik.

Avtomatske puške so bile odklenjene, brez naboja v cevi, v položaju za rafalni strel, ker je po izkušnjah pri kalašnikovu repetiranju pred

strelom hitrejša in bolj zanesljivo kot preklapljanje varovalke oziroma regulatorja.

Med prečkanjem ceste nad območjem vojaškega objekta je iz smeri Celjske koče pripeljalo vozilo, ki smo ga preventivno zaustavili in mu prepovedali nadaljnjo vožnjo.

Kot se je pozneje izkazalo, je šlo za družino, ki smo ji morda po nepotrebnem pokvariti izlet, res pa je, da je bilo to edino vozilo, ki smo ga tisti dan srečali kjerkoli na cesti.

Na tem mestu smo pustili dva pripadnika z nalogo prikritega nadzorovanja ceste in obveščanja v primeru nevarnosti. Na položaju sta ostala do konca akcije.

Po dobre pol ure pritajene hoje po gozdu v razdalji dober kilometer in pol nas je poveljnik oddelka pripeljal natančno v območje nad objektom stražarnice, v bližino žične ograje, kjer smo se v zavetju gozda ustavili in zbrali enoto.

Začelo se je mračiti, napovedovala se je polna luna.

S poveljniki oddelkov in spremljevalcem – pogajalcem – vsi so bili aktivno vključeni v odločitve – smo se previdno spustili po pobočju navzdol ter se približali ograji iz bodeče žice do točke, od koder je bil dober pogled na objekte.

Stražarnica je bila oddaljena približno 50 m od ograje. Skozi okno je sijal odsev petrolejke, v objektu so bili vojaki.

Vladala je popolna tišina, le tu in tam se je še oglasila kakšna ptica.

Ivan Dušak nam je podrobneje opisal območje skladišča, lego objektov in verjetno razporeditev varovanja.

Videli smo, da je naš položaj glede na konfiguracijo terena in razpored objektov kar se da dober. Odprto vprašanje je bilo predvsem, kje so stražarji in ali je območje ob shojeni stezi na notranji strani ograje morda zaminirano.

Tiho smo se dogovorili za načrt akcije ter se vrnili do enote, zbrane le nekaj deset metrov za nami, kje sem si v mraku sijoče zvezdice snel z ramen, kot sem bil naučen, in jih vstavil v prsni

žep. Še enkrat smo šepetaje dorekli podrobnosti, sam pa sem se še posebej pogovoril z Rudijem in Srečkom, ki sem jima zaupal posebno zahtevno nalogo. Kazala sta neverjetno voljo in samozavest; s predlogi rešitev sta ves čas aktivno sodelovala. Bila sta tiha prostovoljca za izredno zahtevno in tvegano nalogo.

Odločitev je bila takšna:

- Poveljniki oddelkov so dobili nalogo, da se s svojimi pripadniki neopazno približajo ograji ter na pobočju neposredno nad njo, 50–60 m nad objektom, neslišno zavzamejo pregledne položaje, primerne za ognjeno delovanje, predvsem kritje v primeru spopada.
- Pripadnika prvega oddelka, član z lahkim puškomitraljezom in njegov kolega, sta bila izbrana za izvedbo specialne naloge, blokade vhoda v stražarnico z nasprotne, spodnje strani. Za to sta morala ograjo po zunanji strani obiti z desne strani in tam nekje izdelati prehod skozi ograjo, neopazno vstopiti v prostor vojaškega

območja ter poiskati primeren položaj v bližini vhoda v objekt, ki omogoča dober pregled in izhodišče za delovanje v primeru spopada.

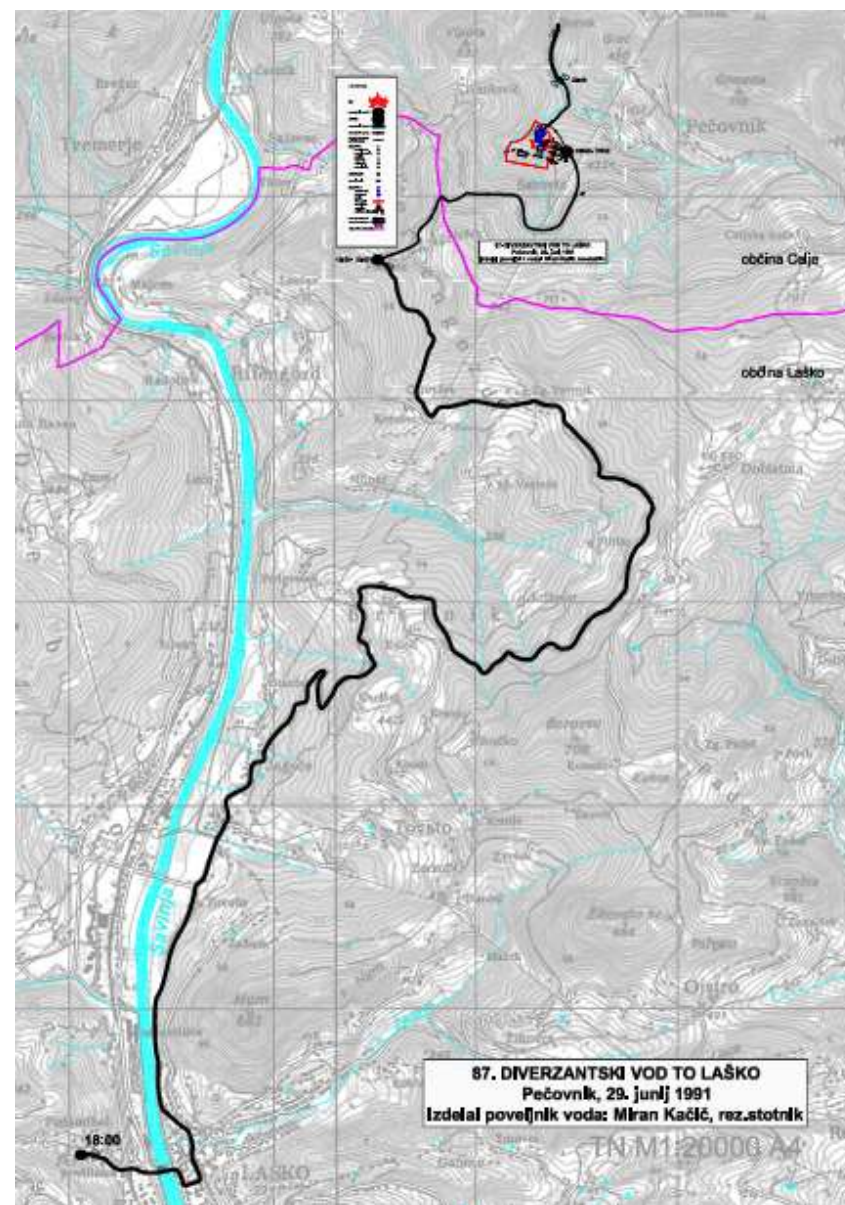
- Poveljnik voda skupaj z vodnikom – bolničarjem in spremljevalcem – pogajalcem izvede prehod skozi ograjo neposredno nad stražarnico. Skupaj neopazno vstopijo v prostor vojaškega objekta in se namestijo na pobočju nad stražarnico, približno 30–40 m od objekta, z namenom blokiranja okna in ukrepanja iz neposredne bližine v primeru spopada, ter poveljevanja in morebitnega pogajanja. Predvideli smo, da bomo v skrajnem primeru po predhodnem intenzivnem ognju po oknu iz vsega orožja ali morebitnem strelu ostrostrelca vpadli v objekt čez okno.
- Sanitetni častnik z megafonom ostane na zunanji strani ograje, v vidni povezavi s poveljnikom voda, z nalogo, da po znaku poveljnika z roko izstreli opozorilni strel in

nato prek megafona na kratko obvesti posadko JLA o situaciji ter jo odločno pozove k predaji. Potem naj bi nastopil pogajalec.

- Nadaljnji postopek bo odvisen od reagiranja nasprotnika in nastale situacije, zato morajo biti vsi zelo pozorni na neposredna povelja.

Pripravljeni smo bili na možnost, da nas opazijo predčasno in prvi odprejo ogenj, morda celo iz nepričakovane smeri. Zato smo morali posebno pozornost nameniti morebitnim ukazom v boju – odvisno od situacije – saj bi se v primeru poškodb poveljevanje preneslo po hierarhiji voda, na kar sem jasno opozoril.

Predvsem zaradi tišine so avtomatske puške ostale v odklenjenem položaju za rafalni strel, brez naboja v cevi, pripravljene za uporabo le z repetiranjem neposredno pred uporabo.

AKCIJA

Po šepetaje izdanem povelju in izmenjavi zaključnih navodil smo se odplazili vsak svoji nalogi naproti.

Ko sem z nožem avtomatske puške leže rezal bodečo žico in pripravljaj prehod skozi ograjo ter opazoval shojeno stezo na notranji strani žične ograje, sem pozorno iskal morebitne znake pehotnih min in se spraševal, kje bi lahko bila stražarska mesta. Pripravljen sem bil, da bi lahko vsak hip zaropotalo.

Pogajalec, bolničar z mojo ostrostrelsko puško in sam smo se povsem neopazno namestili za najdebelejša drevesa, 30–40 m od objekta, v katerem so bili vojaki. Kot smo videli skozi okno, so bili v siju petrolejke brezskrbno zbrani okoli mize.

Ivan je skozi strelni daljnogled na puški opazoval dogajanje in mi šepetaje, skoraj na uho, sporočal podrobnosti: »Igrajo človek ne jezi se, videti je, da je najvišji čin med njimi vodnik.«

Božo Majcen je bil na moji levi strani, Ivan Klepej neposredno ob meni na moji desni strani, saj sem hotel imeti ostrostrelsko puško na dosegu roke.

Medtem se je že dobro zmračilo, večerno petje gozdnih ptic je utihnilo, na nebu se je odražal svet vzhajajoče lune in sence v gozdu so postajale čedalje bolj izrazite, sij petrolejke je idilično odseval skozi okno stražarnice, tišina je bila popolna. Le tu in tam se je ob napetem prisluškovanju zaslišal kakšen šum, pok zlomljene vejice ali rahel žvenket, ki je očitno prihajal le z naše strani.

Ko sem ocenil, da smo pripravljeni, sem z roko dal Matjažu Kovačiču dogovorjen znak za opozorilni strel in poziv k predaji prek megafona.

V gozdu je pok pištole zvenel nenavadno medlo ... megafon ni deloval ... in Matjaževi klici so se v tišini razblinjali v prazno ...

V trenutku sem dojel situacijo. Takoj sem sprožil dolg rafal po napušču tik nad oknom stražarnice, nato pa še po sosednjem skladišču. Kot eno so se mi instinktivno pridružili še nekateri drugi

pripadniki enote. Le enemu se je zataknil zaklep, kar je kasneje razočaran omenil.

Zabliskalo se je in strešna opeka se je zaiskrila. Koščki so leteli na vse strani, tudi po Rudiju in Srečku na nasprotni strani stražarnice, kot sta mi pozneje pripovedovala. Napetost se je v hipu sprostila in strah je stopil v ozadje.

Takoj zatem sem na ves glas zavpil: »Prekini z ognjem!« in zamenjal nabojnik.

V gozdu je bil učinek nenadnega kratkega, bliskajočega in intenzivnega streljanja, ki je razparalo spokojno večerno tišino ter se prek odmeva spet vrnilo v popoln molk, impresiven.

Kot mi je kasneje povedal poveljnik ObmŠTO Matjaž Piškur⁺, so strele slišali celo na Kumu. Dejal je tudi, da ga je zelo skrbelo.

Trenutek tišine je prekinil obupan klic poveljnika stražarnice, ki je z belo rjuho v roki pritekel iz objekta z besedami: »Nemojte pucati, imam samo djecu,« ki si jih bom zapolnil za vse življenje.

Kot mi je kasneje povedal Ivan, ki je dejanje pozorno spremljal skozi strelni daljnogled na puški, je vodnik rjuho v trenutku rafala snel s pograda in stekel na plano.

Takrat sem si močno oddahnil, zavedajoč se, da je presenečenje popolnoma uspelo, in predvsem, da je treba nastalo prednost izkoristiti do konca, zato sem kar se da odločno in glasno odgovoril, da so obkoljeni od Teritorialne obrambe Republike Slovenije in brez kakršnih koli možnosti. In da bo k njemu prišel naš predstavnik, da se dogovorita za predajo. Pri tem sem ga ostro opozoril, naj spoštuje njegovo varnost, v nasprotnem primeru jih bomo brez opozorila takoj napadli z vso silo.

Z Božom sva se spogledala, izmenjala sva nekaj besed, vstal je, odložil orožje, iz žepa je izvlekel bel robec in takoj odšel k podčastniku JLA, ki je očitno poveljeval.

Takoj ko je Božo prišel do poveljnika, sem ga kar se da glasno vprašal, če je vse v redu, odgovoril mi je pritrdilno.

Govorila sta dokaj tiho, tako da besed nisem razumel, in zdelo se mi je, da pogovor poteka nekoliko predolgo, zato sem v prepričanju, da moram nadaljevati pritisk na poveljnika, ponovno glasno vprašal, ali je vse v redu.

Božo mi je odgovoril, da je predaja dogovorjena in da lahko pridemo k njim.

S pripravljenim avtomatom in polnim nabojnikom sem se po nizkem podrastju spustil do Boža in poveljnika stražarnice, s katerim sem se pozdravil, in nato pozval oddelek, naj se mi pridruži, z glasnim poveljem: »Prvi oddelek prvega voda tretje čete naprej,« v upanju, da me bodo razumeli, z namenom, da poveljniku JLA misli ne bi ušle v napačno smer. (Božo mi je pozneje povedal, da je v pogovoru s poveljnikom JLA »grozil« le z eno četo).

Vsi pa me niso razumeli, morda me kdo tudi ni hotel razumeti, iz grmovja se je dvignilo in po pobočju spustilo kar nekaj več senc z naperjenimi avtomati, tako da jih je bilo ravno prav, približno za oddelek standardne vojaške formacije. Približno toliko, kot je bilo vojakov, ki

so prestrašeni obnemeli v stražarnici – toda imeli so še orožje – in kje so stražarji?

Ivan, z mojo ostrostrelsko puško na rami, je prinesel Božu njegov avtomat.

Poveljnik je povedal, da so aktivna tri stražarska mesta, od tega eno zaseda vojak, na dveh pa sta psa.

Vojak je bil na nasprotni strani območja, kjer so bili skladiščni objekti, mi pa smo delovali prek območja, varovanega s psi, in prešinila me je misel, da je sreča res na strani pogumnih, o čemer sicer nikoli nisem preveč dvomil, verjetno pa drži, da je imel največjo zaslugo za to prav naš vodnik Ivan Dušak, čeprav za pse tudi on ni vedel.

Dogovorili smo se, da bo poveljnik JLA v spremstvu naših pripadnikov odšel po stražarja, kar je korektno sprejel.

Kot so mi kasneje povedali, je stražar, katerega avtomatska puška je imel naboj v cevi, kljub temu da mu je poveljnik povedal geslo in mu izdal povelje o predaji, s predajo nekoliko okleval

in skoraj zapletel situacijo, vendar se je vse skupaj le mirno končalo.

Medtem je nekaj naših pripadnikov vstopilo v objekt in brez težav razorožilo vojake, ki so orožje, vsi so imeli avtomatske puške, odložili na kup pred vhodom v stražarnico. Sam, s še enim pripadnikom enote, sem se odmaknil par korakov nazaj in z naperjenim avtomatom nadziral dogajanje, ki zaradi noči, kljub temu da je na nebu že sijala polna luna, ni bilo povsem pregledno.

Izkazalo se je, da je bilo presenečenje tolikšno, da niti eden od vojakov v objektu ni utegnil ali si upal prijeti za orožje ter se postaviti v položaj za obrambo.

Ocenili smo, da ni potrebe po ostrejšem ravnanju z ujetniki, ki so se očitno prestrašeni miroljubno postrojili pred vhodom.

Toda eden je manjkal ... okamenel je še vedno nepremično sedel za mizo, ko je nenadoma dejal: »Mogu uzeti ovu kocku za uspomenu?« Po dobrohotni odobritvi je molče vzel kocko, s

katero so igrali igro, ki jo je nenadoma prekinil rafal, vstal je in se pridružil ostalim.

Obema podčastnikoma, od katerih se je eden držal zelo zadržano in smo ga zato imeli še posebej na očeh, smo pustili osebno oborožitev, to je pištoli.

Poklical sem še tistih nekaj naših pripadnikov, ki so ostali na položajih, da so se nam pridružili. Ne vem, ali se je poveljnik JLA takrat vpraševal, kje so ostali pripadniki čete?

Po radijski postaji smo obvestili poveljstvo o akciji in dobili navodilo, da naj se z ujetniki odpravimo po cesti v smeri proti Celju, kjer nam bodo nasproti poslali vozila, s katerimi naj jih odpeljemo na policijsko postajo.

Vezist JLA nas je provokativno opozoril, da je o našem napadu obvestil poveljstvo v kasarni Celje in da je vojaška enota že na poti v Pečovnik. Tega mu sicer nisem verjel, saj je bil akumulator radijske postaje očitno prazen, kljub temu pa sem dopuščal to možnost, saj so se streli verjetno slišali tudi v kasarno in nisem bil prepričan o učinkovitosti blokade kasarne.

Sam nisem opazil, kolegi pa so mi povedali, da je bil na mizi tudi kos papirja, na katerem je bilo z roko napisno, da morajo v primeru napada braniti skladišče do zadnjega moža. Ta papir in tudi človek ne jezi se sta izginila neznano kam, ker takrat temu nismo posvečali nobene pozornosti, bilo pa je tudi nekoliko razmetano.

Opazil tudi nisem trenutka, ko je drugi podčastnik poskušal pobegniti, kot mi je povedal Rudi.

Očitno je, da je ocenil, da delujemo samo z ene, gornje strani in izkoristil pravi trenutek, ter poskušal neopazno pobegniti v nasprotno smer, v temo, vendar pri tem ni imel sreče, saj se je pri tem dobesedno zaletel v cev puškomitraljeza, ki ga je predenj dvignil Rudi Ferme. Ta je skupaj s Srečkom Sevškom s svojim puškomitraljezom prikrit vztrajal na dogovorjenem položaju, v okrasnem grmičevju – za skalo, kakšnih 10 m pred vhodom v stražarnico, do konca.

Med vojaki JLA je bil tudi Slovenec, vodnik psov, ki mi je dejal, da sta na straži dva psa – mlad nemški ovčar in ostarel šarplaninec. Čustveno me je prosil, če lahko vzame nemškega

ovčarja s sabo, ob tem pa me je opozoril, da je šarplaninec zelo agresiven; celo on ga hrani le na varni razdalji, ki jo omejuje veriga, zato se mu ne smemo približevati. Zelo ga je skrbelo za usodo njegovih dveh varovancev, kar sem dobro razumel, saj iz lastnih izkušenj vem, kakšna vez se lahko splete med človekom in psom.

Seveda sem mu željo odobril in skupaj z našim pripadnikom sta odšla po nemškega ovčarja, ki je bil res zelo lep in umirjen, tako da se je pod skrbnim vodstvom svojega vodnika pridružil ostalim ujetnikom. Kot sem pozneje izvedel, naj bi ga policija sprejela v skrbništvo.

Nikakor nam ni bilo jasno, da psa nista reagirala na našo prisotnost, še posebej šarplaninec, očitno sta nas imela za svoje, druge razlage enostavno ni.

Ko smo pozneje govorili z Rudijem, je povedal, da sta se s Srečkom nevede plazila čez območje, ki ga je varoval šarplaninec. Ta se je v mraku nenadoma pojavil ob njem, a mu je Rudi mirno pustil, da ga povoha, nato pa se je žival obrnila in odšla. Ohraniti mirno kri v takšni situaciji je neverjetno.

Na svojo prisotnost je pes pozneje opozarjal le še z žvenketom verige, na katero je bil pripet. Žal so ga morali pripadniki TO Žalec, ki smo jim objekt predali naslednji dan, usmrtiti.

Na prizorišču je ostal tudi nedelujoč megafon, ki ga je Matjaž jezno odvrigel v gozd.

Določil sem z vsemi tremi prostovoljci okrepljen oddelek pod vodstvom poveljnika oddelka Bojana Ivška, ki je na prizorišču ostal čez noč z nalogo, naj zavaruje objekt. Glede na razmere in možnost intervencije JLA iz kasarne sem jim dal navodila, naj se umaknejo iz objekta in zavzamejo položaje nad objektom, kjer je dober pregled. Tam naj vzpostavijo stražo, ostali naj počivajo, v primeru intervencije iz kasarne pa naj se umaknejo.

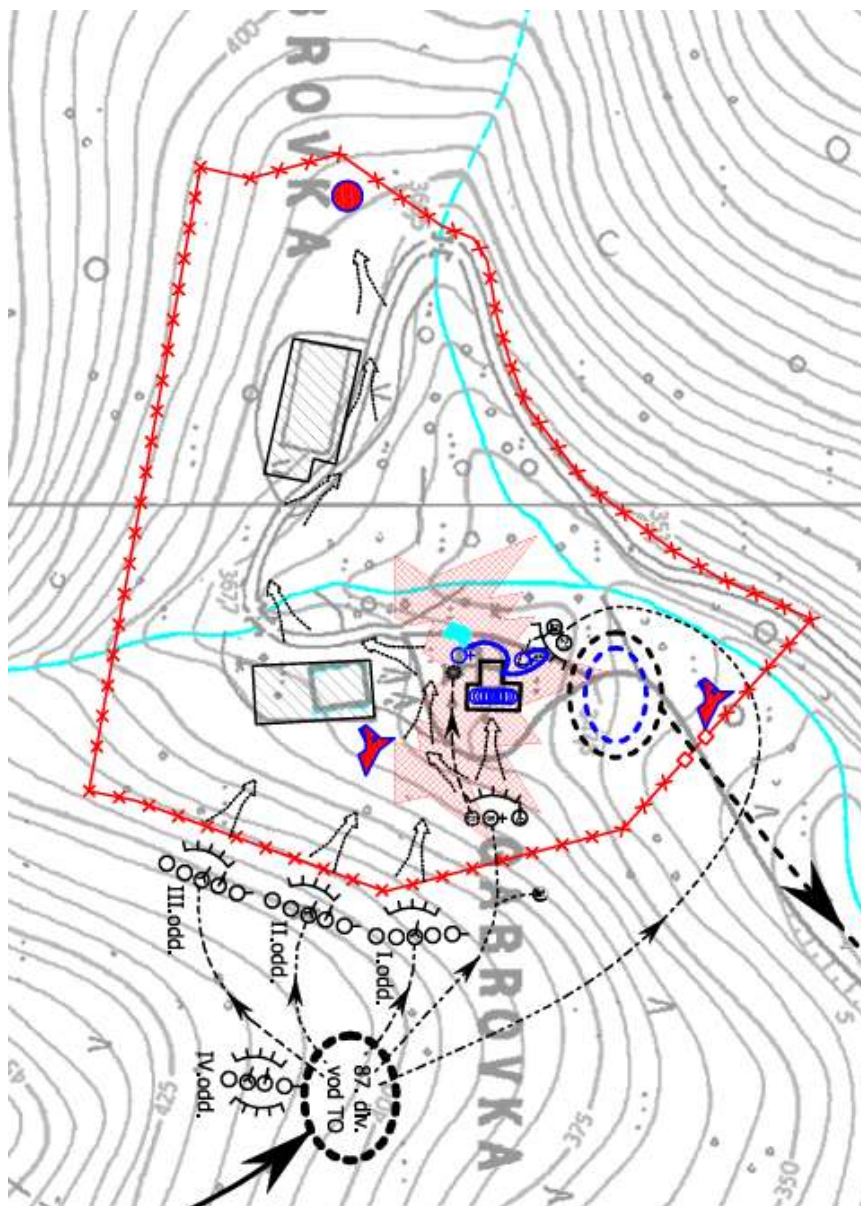
Kasneje sem izvedel, da nihče ni spal. Sredi noči je odjeknil tudi strel, ki se je enemu izmed prostovoljcev nenamerno sprožil v zrak.

Napetost je bila velika, še posebej jo je povzročal občasni kovinski žvenket verige stražarja, ki je ostal na položaju, nevarnega šarplaninca.

Povedali so mi, da so kar nekajkrat zaškrtali zaklepi pušk ...

Skupino, ki je ostala tam in varovala zavzeti objekt, smo evakuirali šele sredi naslednjega dne, ob predaji objekta enoti TO iz Žalca. Tako so kar nekaj časa bili brez hrane in zveze z nami, saj smo morali prej priti do svojih vozil, ki smo jih prejšnji večer pustili v Zg. Rifengozdu in pri Dušakovih – gospodar nam je tudi vrnil nekaj ročnih bomb, ki smo jih prejšnji dan tam pozabili.

Bojan je kasneje povedal, da je naslednji dan, zjutraj ob svitu, šel pogledat psa in mu iz varne razdalje vrgel vsebino mesne konzerve, ki je vojakom ostala v stražarnici. Pes je nepremično strmel vanj in se za hrano ni menil, šele potem, ko se je Bojan umaknil, je v trenutku planil nanjo in jo pogoltnil.

UJETNIKI

Po postrojitvi ujetnikov pred stražarnico smo formirali dve koloni, vmes namestili ujetnike in se, v polnem siju mesečine, s puškami v rokah odpravili proti cesti Celjska koča–Celje ter dalje po cesti, po ozki dolini ob potoku proti Savinji.

S sabo smo vzeli zaplenjene avtomatske puške in televizor, ki nam je pozneje zelo prav prišel.

Še preden smo prišli do podvoza pod železnico pri Savinji, smo v najožjem delu doline zagledali snop svetlobe in zaslišali zvok vozil.

Po ukazu smo takoj, praktično vsak s svojim ujetnikom, poskakali v edino kritje, ki je bilo v trenutku na razpolago, pod oporni zid ceste v potok, zaškrtali so zaklepi pušk in zavzeli smo obrambne položaje.

Ob tem sta bila dva zajeta vojaka tako navdušena, da sta kasneje v vozilu izrazila željo, da bi se nam pridružila. Ko sem jima dejal, da to ni mogoče in bosta šla domov, sta bila vesela, še posebej, ko sem jima na njuno željo za kratek čas posadil svojo kapo na glavo.

Trenutki negotovosti v potoku so bili napeti, saj nismo bili prepričani, kdo se nam bliža. Na srečo smo pravočasno in z olajšanjem ugotovili, da gre za vozila, ki nam jih pošilja poveljstvo.

Kolikor se spomnim, sta iz prvega vozila, Lade Niva, ki se nam je prva prikazala na puškinih merkih, izstopila člana ObmŠTO Trbovlje major Viktor Laznik in stotnik Rado Šuštar. Eno od preostalih vozil, Nissan Patrol, je vozil pripadnik protidiverzantskega voda Laško Uroš Siljan.

Splezali smo nazaj na cesto, pozdravili voznike – pripadnike ObmŠTO Trbovlje in protidiverzantskega voda TO Laško – ter se vkrcali tako, da smo imeli ujetnike pod nadzorom.

Sam sem bil v Nissanu Patrol skupaj s poveljnikom enote JLA, vodnikom psov s psom ter še dvema ujetnikoma; v vozilu je bil tudi naš pripadnik Ivan Klepej.

Kot Laščan sem navodilo poveljstva, naj ujetnike odpeljemo na Policijsko postajo razumel, da je to Policijska postaja Laško, zato smo jih odpeljali v Laško, tam pa so nas začudeno gledali in nam

dejali, naj jih odpeljemo v Celje, kar smo tudi nemudoma storili. Nekaj naših pripadnikov pa smo pustili v Laškem, da so šli po VW kombi v Zg. Rifengozd in po naša pripadnika, ki sta nadzirala cesto nad Pečovnikom, saj sem vmes dobil ukaz za premik oddelka v Zidani Most.

Ko smo se sredi noči dvakrat peljali iz Celja v Laško in obratno, na cesti nismo srečali niti enega vozila.

Ko smo v Celju na Mariborski cesti pri avtobusni postaji zavili levo v smeri proti Policiji, mi je Slovenec, vodnik psov, zaskrbljeno dejal, da nismo prav zavili, on mora v kasarno, da razdolži opremo. Nekako sem mu poskusil razložiti situacijo in ga potolažiti, da bo vseeno lahko šel domov in mu ne bo nikoli več treba nazaj v kasarno JLA.

Malo naprej je poveljnik enote JLA zaskrbljeno pogledal visoko ležeče osvetljeno okno stanovanjskega bloka, mimo katerega smo se peljali, in dejal: »Žena još ne spava.«

Ko smo ujetnike predali na policijski postaji Celje, je za vse formalnosti poskrbel Božo.

Po vrsti so jih zaslišali in jim postregli toplo enolončnico, ki smo je bili seveda deležni tudi mi, s tem, da so nam ponudili tudi pivo.

V spominu mi je ostalo, kako sta v prostor za zaslišanje skupaj odšla skrbni vodnik psov in njegov zvesti pes.

Še vedno me stisne pri srcu, ko se spomnim vojakov JLA, ujetnikov, kako so brez besed, zatopljeni vsak v svoje misli in vidno sestradani, po nekaj dneh jedli topli obrok v prostorih policijske uprave Celje, takrat še vedno Ljudske milice.

Olajšanje po uspešno opravljeni nalogi, ki je minila samo z dobro mero strahu in enim kar hudo zvitim gležnjem, je bilo neizmerno.

KLJUČNA DEJSTVA

Da resnica ne bi utonila v pozabo, si zapomnimo dejanske akterje te pomembne zmage in njihovo vlogo pri tem:

KDO JE IZVEDEL AKCIJO?

Skladišče Pečovnik je zavzel **87. diverzantski vod TO Laško** v sestavi:

Poveljnik voda: r. stotnik **Miran KAČIČ**,
bolničar: r. vodnik **Ivan KLEPEJ**,

1. oddelek:

poveljnik: desetnik **Ivan DUŠAK**,
Rudi FERME⁺,
Marjan LIPOVŠEK,
Srečko SEVŠEK⁺,
Cvetko URANJEK⁺,

2. oddelek:

poveljnik: desetnik **Bojan IVŠEK**
Marjan LAPORNIK,
Franc PLANKO,
Anton JAKOPIČ,
Branko ZALOKAR,

3. oddelek:

poveljnik: desetnik **Jožef SENICA**
Silvester BRUMEC,
Ivan DEŽELAK,
Franc NEMEC,
Gabrijel ULAGA,

4. oddelek:

poveljnik: desetnik **Matjaž PRIVŠEK**
Ciril DIMEC,
Vinko SALOBIR,
Matjaž TURNŠEK,
Sebastijan VUTE,

prostovoljci:

Zdenko MLAKAR,
Vido ROMIH,
r. stotnik **Zvonimir ŠKORJA,**

člana 87. ObmŠTO Trbovlje:

sanit. častnik, zadolžen za logistiko:
stotnik **Matjaž KOVAČIČ,**
spremljevalec in pogajalec:
poročnik **Božo MAJCEN.**

POD ČIGAVIM POVELJSTVOM?

- Enota je bila neposredno podrejena **87. ObmŠTO Trbovlje**, ki ga je vodil poveljnik major **Matjaž Piškur**⁺. Akciji je poveljeval poveljnik 87. diverzantskega voda Laško r. stotnik **Miran Kačič**.

ZAKAJ JE BILA AKCIJA POSEBNA?

- Šlo je za **ofenzivno bojno akcijo**. Ni šlo za pasivno blokado, temveč za bliskovit vojaško načrtovan poseg s presenečenjem, ki je prisilil oboroženo posadko JLA k takojšnji predaji.

IZID AKCIJE:

- **Predaja celotne posadke JLA** (2 podčastnika, 9 vojakov in dva stražarska psa) ter zaseg skladišča MES.

KLJUČNI AKTERJI:

- **87. ObmŠTO Trbovlje** in njegov poveljnik major **Matjaž Piškur**⁺, ki je izdal povelje.

- **Pripadniki** 87. diverzantskega voda TO Laško, ki so v celoti izpolnili zadane naloge, pri čemer je vsak posameznik svojo vlogo odigral v popolnem skladu z odgovornostjo in zahtevnostjo svoje dolžnosti v formacijski strukturi. Prikazali so izredno operativno sposobnost voda in s popolnim taktičnim presenečenjem, brez nepotrebnega žrtvovanja ali razkazovanja moči dali akciji značaj profesionalne diverzantske operacije. Izvedena je bila tiho in učinkovito, kar je preprečilo nepotrebne žrtve na obeh straneh.
- Član ObmŠTO Trbovlje poročnik **Božo Majcen**, ki je v vlogi pogajalca ključno dopolnil vojaški pritisk s pogumnim, odločnim in profesionalnim prevzemom predaje ter s tem odločilno prispeval k izidu brez žrtev.
- Poveljnik oddelka desetnik **Ivan Dušak**, ki je vodil premik enote do območja vojaškega objekta; brez njegovega poznavanja terena in odločnosti akcije ne bi bilo mogoče izvesti tako uspešno in učinkovito.

- **Rudi Ferme in Srečko Sevšek**, ki sta drzno izvršila specialno nalogo blokade vhoda v stražarnico. Potem, ko sta se mirno in hladnokrvno soočila s psom, sta neopazno zasedla ključen položaj neposredno pred vhodom v objekt ter preprečila poskus pobega podčastnika JLA.
- **Poveljnik posadke JLA** v Pečovniku, ki je človeško razumno reagiral in s tem preprečil nepotrebne žrtve.

Nekateri pravijo, da smo imeli srečo – in res smo jo imeli. **Imeli smo neizmerno srečo**, da smo se v tistem usodnem junijskem času v Pečovniku zbrali ljudje, ki smo bili dorasli trenutku. Bili smo sposobni izpeljati izjemno zahtevno in kočljivo nalogo, kjer je meja med mirom in spopadom visela na tanki nitki.

Takrat nista odločala le orožje in sila, temveč predvsem trezna glava, pogum in medsebojno zaupanje. Dejstvo, da smo akcijo izpeljali preudarno in brez nepotrebnih žrtev, dokazuje, da smo bili kos zgodovinski nalogi, ki nam je bila zaupana.

Neposredni udeleženci akcije L/2 (2007)

Foto: Jožef Krajnc

Čepija: Vinko Salobir, Rudi Ferme⁺, Sebastijan Vute.

Stojija: Zdenko Mlakar, Zvonimir Škorja, Bojan Ivšek, Branko Zalokar, Srečko Sevšek⁺, Anton Jakopič, Vido Romih, Ivan Dušak, Božo Majcen (pretežno zakrit).

Udeleženci akcije D/2 (2007)

Foto: Jožef Krajnc

Čepija: Ivan Klepej, Marjan Lapornik, Nevenka Turnšek-žena Matjaža Turnška, Cvetko Uranjek⁺, Ivan Deželak.

Stojija: Božo Majcen (delno zakrit), Miran Kačič, Franc Planko, Franc Nemec, Silvester Brumec, Jožef Senica, Ciril Dimec, Gabrijel Ulaga.

Manjkajo: Matjaž Privšek, Marjan Lipovšek, Matjaž Kovačič.

NASLEDNJI UKAZI

Pričakovani čas za počitek, vsaj za nekatere, še ni prišel.

Še pred vrnitvijo v bazo smo prejeli ukaz za izvedbo priprave odseka glavne ceste v Zidanem Mostu za rušenje – šlo je za skalni previs, kjer sta nas že čakala vrtalna garnitura in lokalni miner iz kamnoloma, ki je stanoval v hiši neposredno ob previsu.

Ocenil sem, da moje neposredno vodstvo pri tem ni potrebno, popolnoma sem zaupal tudi svojim podrejenim. Čutil sem se preutrujenega, vedel sem pa tudi, da se moram odpočiti, saj ob intenzivnih dogodkih nisem vedel, kaj prinese naslednji dan.

Nalogo sem dodelil oddelku pod vodstvom poveljnika oddelka Matjaža Privška.

Spomnim se le še, kako sem ob podoživljanju dogodkov v spalni vreči sladko zaspal.

Ko smo prišli v Laško, so se z enim od svojih vozil nemudoma odpeljali v Zgornji Rifengozd po kombi VW in hkrati pobrali naša pripadnika,

ki sta varovala cesto nad Pečovnikom. Nato so se s VW kombijem odpeljali v Zidani Most, kjer so ob neverjetno zavzetem sodelovanju lokalnega minerja do jutra pripravili cestni odsek za rušenje.

Miner se je dobro zavedal, da bi bila v primeru vojaško predimenzionirane rušitve ceste in skalnega previsa, njegova hiša poškodovana ali celo uničena, reka Savinja pa vsaj delno zajezena.

Kot so mi povedali kolegi, mu za to ni bilo mar; dejal je le: »Pomembno je, da jih zaustavimo.«

Povedali so mi tudi, da so med vrtanjem naleteli na že izdelane vrtime, kar pomeni, da je bil skalni previs nekoč že pripravljen na rušenje.

Tudi to nalogo smo uspešno opravili, na srečo pa kasneje ni bilo potrebe po izdaji povelja za rušenje.

V naslednjih dneh smo dobili ukaz za premestitev v Radeče in pridružitve k večji enoti, kar je prineslo povsem drugo zgodbo, morda tudi vredno zapisa. Sam pri tem nisem sodeloval dolgo, saj sva se s kolegom iz enote tam kmalu

hudo okužila s salmonelo, ko sva v prostorih, kjer smo bili nameščeni, jedla slastna kurja bedrca ... Po zaslugi naše sanitetne službe, Matjaža in Ivana, ki sta sumljivo hrano opazila že med obrokom, so odnos z dobaviteljem prekinili in mobilizirali kuharice šole, v kateri smo bili v Radečah nastanjeni, ki so z veseljem priskočile na pomoč, za naju pa žal prepozno.

Kmalu zatem so se razmere na podlagi brionske deklaracije umirile in naša enota je bila razpuščena. Formalno za vedno, neformalno nikoli.

Od neposrednih udeležencev akcije je vojaško kariero nadaljeval le Božo Majcen, zdaj upokojeni podpolkovnik.

V Pečovniku poveljujoči podčastnik JLA je kasneje prestopil v Slovensko vojsko in bil nekaj časa Božov sodelavec; imela sta si kaj povedati.

Žal so nekateri, kot na primer miner iz Zidanega mosta, gospodar domačije Dušak, naš kuhar v Dekorativni in še mnogi pri nekaterih ostali popolnoma pozabljeni. Mi se jih spominjamo. Tako pač je.

ZAKLJUČNA MISEL

Po bitki so vsi general!

Junaki ali bedaki?

V razmislek končujem z globoko, kontroverzno mislijo Ernesta Hemingwayja: »**Vsaka vojna, pa naj bo še tako pravična, je zločin.**«

Dejstvo pa je vendarle, da bi bila opustitev obrambe Republike Slovenije v tistem trenutku tragedija, saj bi to zelo verjetno privedlo do dolgotrajne okupacije ali še večjega prelivanja krvi.

V konkretnem dogodku, ki predstavlja kamenček v mozaiku slovenske osamosvojitve leta 1991, smo se, zahvaljujoč enotnosti, odločnosti in pogumu, na srečo izognili prelivanju krvi.

Nenazadnje pa smo pripadniki 87. diverzantskega voda TO Laško pri tem samo uspešno in častno izpolnili svojo državljansko dolžnost, za kar smo tudi ponosni nosilci spominskega znaka »obranili domovino« in spominskega bojnega znaka »Pečovnik 1991«.

Imeli smo srečo, kot pravijo nekateri. Imeli smo neizmerno srečo, da smo se v tistem usodnem junijskem času v Pečovniku zbrali ljudje, ki smo bili dorasli trenutku.

Imamo pa tudi to srečo, da je vsako naše podoživljanje dogodka prijetno, še posebej tisto skupno. Da bi tako tudi ostalo, je temu namenjen ta zapis – zapis v času, ko imamo vse še v spominu.

Tu ni zapisano le tisto, kar sem sam doživel, videl ter občutil, temveč tisto, kar smo doživeli skupaj; tisto, kar želimo, in se čutimo dolžni ohraniti v spominu.

Naj vedo tudi drugi!

Tako je bilo v Pečovniku pri Celju tistega večera leta 1991.

Zapisano po osebnem doživetju in pričevanjih neposrednih udeležencev akcije, ki so tistega dne v Pečovniku pri Celju tvegali vse za našo svobodo.

Spominski bojni znak »Pečovnik 1991«

Spominski znak »obranili domovino«

»Kar sem videl s srcem in razumom, nisem zatajil in bi ne bil zatajil za same zlate nebeške zvezde.«

Ivan Cankar, Bela krizantema

Del pripadnikov 87. diverzantskega voda TO Laško skupaj s predsednikom ZVVS Ladislavom Lipičem ter pripadnikoma 87. ObmŠTO Trbovlje Matjažem Piškurjem⁺ in Božom Majcnom ob odkritju spominskega obeležja v Pečovniku pri Celju leta 2016.

Foto: MK

Od leve proti desni:

Ladislav Lipič, Bojan Ivšek, Matjaž Privšek, Zvone Škorja, (za njim je zakrit Vido Romih), Miran Kačič, Rudi Ferme⁺, Zdenko Mlakar, Vinko Salobir, Ivan Dušak, Marjan Lapornik, Matjaž Turnšek, (zadaj vojak), Matjaž Piškur⁺ in Božo Majcen.

*Odkritje spominskega obeležja leta 2016
(Matjaž Piškur⁺, Božo Majcen in Miran Kačič)*

Foto: MK

KAZALO

stran

UVODNA MISEL – RESNICA O PEČOVNIKU 1991	5
DIVERZANTSKI VOD	9
POVELJE IN PREMİK	14
AKCIJA	27
UJETNIKI	40
KLJUČNA DEJSTVA	44
NASLEDNJI UKAZI	51
ZAKLJUČNA MISEL	54

Grafični prikazi:

– Premik enote po prejemu povelja	26
– Položaj in delovanje enote ob akciji	39

Fotografije:

– Ob podelitvi sp. bojnih znakov 12. 5. 2007	13
– Udeleženci akcije, foto 2007	49–50
– Ob odkritju spominskega obeležja 2016	59–61

87. DIVERZANTSKI VOD IZ LAŠKEGA V OGNJU OSAMOSVOJITVE

Avtor, oprema in oblikovanje ter nosilec avtorskih pravic:
MIRAN KAČIČ

Jezikovni pregled: Mojca Blažej Cirej, prof. slov. j.

Samožaložba, Laško 2026

Naklada: Prva brezplačna spletna izdaja; Način dostopa (URL):
<http://www.zasavje.zvvs.si/>

Fotografije: Jožef Krajnc in MK

ENOTNI TEDAJ, ENOTNI DANES
IZID KNJIGE SO Z LASTNIMI SREDSTVI IN
NEUSAHLJIVO PODPORO OMOGOČILI PRIPADNIKI 87.
DIVERZANTSKEGA VODA TO LAŠKO

"Pogum ni odsotnost strahu, temveč zmaga nad
njim." – *Nelson Mandela*